

## توسعه و کارآفرینی خانوادگی

مهارت، پشتکار و جدیتی که سید حسن طباطبایی جوان از خود نشان داده بود، آوازه اش را به روستاها و محلات دور و اطراف مشهد رساند و با افزایش مشتری هاسرش شلوغ شد و به فکر توسعه مغازه اش افتاد. سید حسن با شغل و تخصصش به داد کشاورزی در توس رسیده بود. در روزگاری که قیمت مواد اولیه و کود افزایش می یافت و آب هم روز به روز برای کشاورزی کمتر می شد، او خیال کلی کشاورزی و تراکتور داری را از تعمیر تجهیزات کشاورزی راحت کرده بود تا مجبور نباشند مدام به شهر بروند. سید حسن آقامی گوید: با مکانیزه شدن زمین های کشاورزی و افزایش تعداد تراکتور هادر محدوده توس و روستاهای اطراف، دست تنها توانایی تعمیر آن تعداد ماشین رانداشتم. در اولین اقدام، زمین همین کارگاه فعلی را خریدم و ساختم.

او تعریف می کند: نخستین شاگردان این کارگاه، برادرهایم حسین، محمد و جعفر بودند. این سه برادر که کوچک تر از من هستند، فوت و فن تعمیر تراکتور، موتور و ماشین آلات کشاورزی را پیش خودم آموختند. از آن زمان تا امروز هر چهار برادر در کنار هم و بدون چشمداشت مالی و اختلاف مشغول به کار هستیم. برادرهایم با چند دهه سابقه تعمیر امروز هر کد امشان از لحاظ تجربه و تیج، نمونه و بی نظیرند و در برخی از بخش ها، مهارتشان از من بهتر و بیشتر است.

## تعمیر کاری که تولید کننده شد

تعمیرگاه فردوسی منحصر به یک کارگاه نیست و چند کارگاه در زیر مجموعه

آن به صورت جداگانه مشغول به کارند. استاد حسن می گوید: در گذشته برای تهیه قطعات تراکتوری که در دست تعمیر بود، باید چندین بار برای تراشکاری، سیم کشی، خرید قطعه جدید به داخل شهر و تعمیرگاه های مختلف می رفتیم. اما از یک جایی به بعد فکر کردم درست نیست یک فرد کشاورز عیالوار چند روز کار روزندگی اش بخواهد.

از اینجا بود که روزگار متفاوت استاد سید حسن آغاز شد. او این بار به سمت توسعه کارش، آن هم در زمینه تولید قطعات تراکتور و تجهیزات کشاورزی رفت. اما نه فقط برای کسب درآمد بیشتر، بلکه برای بر زمین نمادن کار مردم و آبادی زمین های کشاورزان.

استاد تعمیر کار طباطبایی ادامه می دهد: سیم کشی، جوشکاری، تراشکاری، رادیات سازی و تولید لوازم یدکی به مجموعه ما اضافه شد و با این کار، نیروهای بیشتری جذب کار شدند. روزی رسید که حدود چهل نیروی تعمیر کار و تولید کننده قطعات کنار من کار می کردند.

## بهره بردن از ابتکارات خلاقانه

این استاد قدیمی هنگام تعمیر تراکتورهای خراب و از کار افتاده هر جا که به بن بست برمی خورد، با استفاده از نبوغ و استعداد خود، مشکل را برطرف و قطعاتی را تولید و تراکتور را راه اندازی می کرد. همین شد که آوازه اسمش از توس تا چناران و قوچان و روستاهای دور و نزدیک رفت و همه برای تعمیر تجهیزات کشاورزی شان پیش این استاد صف می کشیدند. سید حسن با اشاره به این ضرب المثل معروف که «احتیاج، مادر اختراع است»، می گوید: پنجاه سال قبل، تجهیزات و قطعات یدکی به فراوانی امروز نبود. بیشتر تراکتورها مثل کیس،

## ساخت تراکتور جدید از دل تراکتورها

پنجاه سال قبل، سید حسن با تغییر کلی در موتور، تراکتوری را سر هم کرد که حتی از نمونه های خارجی آن قوی تر است و عملکرد بهتری دارد. این استاد قدیمی می گوید: یک تراکتور ۱۲ تا ۱۳ هزار قطعه و پیچ و مهره دارد. تعریف از خود نباشد، در همان زمان، من می توانستم همه این ۱۲ هزار قطعه را باز و دوباره سر هم کنم. تراکتورهای ساخته شده پنجاه شصت سال قبل، قدرت و کارایی تراکتورهای امروزی را نداشتند. برای افزایش این قدرت و کارایی با تغییراتی که در موتور، گیربکس و محورهای تراکتور داده بودم، تراکتوری دو محوره ساختم که کارایی و قدرت زیادی داشت و خاک هر زمین ناهموار و سفتی را شخم می زد. این تراکتور به دلیل قدرت زیاد، زیانزد کشاورزان منطقه شده بود و صاحبان تراکتورهای زیادی پیشم می آمدند و می خواستند که راز این افزایش قدرت را برایشان فاش کنم.

استاد حسن علاوه بر تعمیر تراکتورهای شخصی در تعمیرگاه فردوسی، به خاطر مهارت و تخصصی که دارد، تعمیر تراکتورهای سازمان های مختلف از جمله صنف چغندرکاران مشهد، آستان قدس رضوی و سازمان جهاد کشاورزی را نیز انجام می دهد.



کشاورزی نیز نشده است. سید حسن آقامی گوید: همیشه دوست داشتم هنر و تخصصی را که دارم، به دیگران آموزش بدهم. خوشبختانه این توفیق دست داد و شاگردان کوشا و با استعدادی آیندو تحت آموزش های تخصصی کارگاه قرار می گیرند. امروز بیشتر این شاگردان جزواستادان مجرب این شغل هستند و کارگاه و شاگردانی دارند. تعدادی از شاگردان استاد حسن دانش آموزان هنرستان های کشاورزی هستند که دوره کارآموزی عملی را در کارگاه او می گذرانند. این استاد کار خبره، تخصص و تعهد را در کنار هم به شاگردانش آموخته است. او می گوید: متأسفانه در بیشتر کارگاه ها و تعمیرگاه های شخصی، موازین اخلاقی و تربیتی رعایت نمی شود؛ به همین دلیل شاگردان تخصص دارند اما تعهد اخلاقی ندارند. در این کارگاه، یکی از اصولمان، آموزش تخصص همراه با تعهد اخلاقی و تربیت انسانی بوده و هست. با اطمینان می توانم بگویم شاگردی که بعد از چند سال از کارگاه ما بیرون می رود، علاوه بر تخصص، سرمایه اخلاقی هم با خود برده است.

کشاورزان منطقه و حتی شهرستان های اطراف قرار می دادیم. چون قطعات نو نبود، یکی از تراکتورهای کهنه را اوراق و همه قطعات، موتور، گیربکس و حتی لاستیک ها را جدا می کردیم و همه همان قطعات را روی تراکتورهای تعمیری قرار می دادیم. همه نیروهای کارگاه شبانه روزی کار می کردند. هدفمان راه اندازی تک تک این تراکتورها بود.

به گفته سید حسن آن هادر مدت کوتاهی بیش از ۲ هزار تراکتور خراب و از رده خارج شد که را تعمیر و روانه زمین های کشاورزی کردند. تعمیر کار خبره این روزها با وجود کهنه سن با صلابت می گوید: هرکاری که در راه پیشرفت کشور و ملت لازم باشد، انجام می دهم.

## آموزش تخصص و تعهد

کارگاه تعمیر تراکتور استاد حسن هنوز هم تنها کارگاه در نوع خود در توس است و از چند سال قبل، پذیرای دانش آموزان هنرستان های

## دور زدن تحریم ها به پشتوانه خلاقیت

سید حسن طباطبایی در طول چندین دهه فعالیت خود در حوزه تعمیر و راه اندازی تراکتور همیشه پیشگام بوده و هر جایی احساس می کرد که نیاز بیشتری به تخصص و هنر است، وارد گود شده و وظیفه اش را به بهترین شکل انجام می داده است. استاد سید حسن با اشاره به روزگار گذشته می گوید: جنگ تحمیلی دهه ۶۰ تمام شده بود اما تحریم ها همچنان وجود داشت. بخشی از این تحریم هادر حوزه ماشین آلات کشاورزی به ویژه تراکتور بود. تنها راه حل، تعمیر و راه اندازی تراکتورهای قدیمی و از کار افتاده بود. به همین منظور مادر مزایده های فروش تراکتورهای کهنه و از کار افتاده که توسط دولت برگزار می شد، شرکت می کردیم و در هر مرحله، تعدادی را تعمیر می کردیم و در اختیار

